C/2026/3570

6.7.2026.

OLAF UZRAUDZĪBAS KOMITEJAS DARBĪBAS PĀRSKATS – 2025

(C/2026/3570)

Komitejas locekļi

Marita Salgrāve
Uzraudzības komitejas priekšsēdētāja (kopš 2025. gada 17. oktobra)
Komitejas locekle kopš 2022. gada 23. septembra

Augstākā līmeņa vadītāja, *INTOSAI IDI*, profesionālu un atbilstīgu augstāko revīzijas iestāžu darbplūsma
Bijusī Valsts kontroles padomes locekle un Revīzijas departamenta direktore, Latvija.

Dušan Sterle
Komitejas loceklis kopš 2022. gada 28. marta

Slovēnijas Republikas Pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā ministra padomnieks, Slovēnijas Republikas Ārlietu un Eiropas lietu ministrija
Bijušais Slovēnijas Republikas Budžeta uzraudzības biroja direktors

Angelo Maria Quaglini
Komitejas loceklis kopš 2022. gada 23. septembra

Revīzijas palātas tiesnesis, Itālija

Maria Stylianidi
Komitejas locekle kopš 2025. gada 6. maija

Advokāte un profesora palīdze Frederika Universitātē, Kipra

Andrei-Atila-Luca Chendi
Komitejas loceklis kopš 2025. gada 1. oktobra

Bijušais Kontroles direktorāta Krāpšanas apkarošanas departamenta direktors, Rumānija

Teresa Anjinho
Komitejas locekle no 2022. gada 23. septembra līdz 2025. gada 7. februārim

Eiropas Ombuds, Strasbūra, Francija

Priekšvārds

2025. gadā Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komiteja turpināja darbu saskaņā ar *OLAF* regulā (Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013) noteiktajām prioritātēm un iedibināto darba praksi. Īpaši gada otrajā pusē komitejas darbību ietekmēja arī Eiropas Komisijas Baltā grāmata krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanai, ar kuru tika uzsāktas plašākas pārdomas par ES krāpšanas apkarošanas sistēmas nākotni.

Komiteja bija viena no šīs sistēmas dalībniecēm, un tā aktīvi sekoja līdzi šai mainīgajai diskusijai un sniedza tajā savu ieguldījumu. Komiteja uzskata, ka šī iniciatīva ir īpaši svarīga, jo krāpšana un korupcija mazina sabiedrības uzticēšanos, kropļo godīgu konkurenci un vājina ES finanšu pamatus. Pilnveidojot tiesisko regulējumu un modernizējot krāpšanas apkarošanas sistēmas darbību, ES būtu gatava apkarot arvien sarežģītākus krāpšanas riskus, vienlaikus vēl vairāk atbalstot *OLAF* ietekmi un tā Uzraudzības komitejas lomu.

— Viens no komitejas galvenajiem ieguldījumiem ES krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanā un galvenais tās darba virziens 2025. gadā bija visaptverošs un neatkarīgs *OLAF* regulas piemērošanas un ietekmes novērtējums. Gan komitejas atzinums, gan tās darbība ir stingri pamatoti ar pierādījumiem. Pārbaudot *OLAF* lietu materiālus un izmeklēšanas praksi, komiteja centās izprast, kā sistēma darbojas realitātē. Konstatējot sistēmiskas problēmas, komiteja plašāk pārskatīja atsevišķas lietas, lai noteiktu šo sistēmisko problēmu pamatcēloņus. Šāda pieeja nodrošināja, ka komitejas ieteikumi tiek vērsti uz pamatcēloņiem un tiek sniegtas nozīmīgas vadlīnijas ES krāpšanas apkarošanas regulējuma stiprināšanai.

— Komiteja ierosināja veikt uzlabojumus tiesiskajā regulējumā un darbības praksē, ņemot vērā šādus trīs galvenos aspektus: i) *OLAF* izmeklēšanu robežas, ieskaitot pilnvaras un neatkarību; ii) izmeklēšanu gaita un ilgums, procesuālās garantijas un sadarbība ar citiem krāpšanas apkarošanas sistēmas dalībniekiem; iii) *OLAF* ieteikumu efektivitāte un pievienotā vērtība.

— 2025. gadā komiteja pievērsās arī svarīgam sadarbības satvara aspektam: *OLAF* pienākumam ziņot Eiropas Prokuratūrai (*EPPO*), ja rodas aizdomas par noziedzīgu rīcību. Analīzē tika apskatīts, kā *OLAF* vāc un izvērtē informāciju, pirms tiek pieņemts lēmums par to, vai jāziņo par attiecīgo lietu, un vai šādi lēmumi tiek pieņemti neatkarīgi, bez nepamatotas kavēšanās un pilnībā ievērojot piemērojamo tiesisko regulējumu. Komitejas analīze pašlaik tiek pabeigta, un tā tiks izklāstīta atsevišķā atzinumā, ko komiteja plāno pieņemt 2026. gada pirmajā pusē.

— Turklāt 2025. gadā, ievērojot savu ikgadējo praksi un *OLAF* regulu, komiteja pārskatīja *OLAF* 2026. gada provizorisko budžeta projektu (PBP) un pieņēma attiecīgu atzinumu. Komiteja uzskatīja, ka *OLAF* 2026. gada PBP nodrošina stabilu pamatu, lai Birojs varētu pildīt savas pilnvaras un uzdevumus saskaņā ar *OLAF* regulu. Tajā pašā laikā komiteja uzsvēra, ka jebkāds turpmāks *OLAF* personāla skaita samazinājums būtu jāizvērtē rūpīgi un pārdomāti, ņemot vērā iespējamo ietekmi uz *OLAF* darbību un spēju pildīt savas pamatfunkcijas. Komiteja arī uzsvēra, ka ir svarīgi izstrādāt un ieviest mākslīgā intelekta rīkus, lai uzlabotu krāpšanas atklāšanu un novēršanu, un norādīja, ka šo centienu atbalstam būs nepieciešami papildu ieguldījumi IT infrastruktūrā un specializētās zināšanās.

— Izmeklēšanu ilgums joprojām ir svarīgs *OLAF* darbības efektivitātes rādītājs. 2025. gadā Komiteja turpināja rūpīgi uzraudzīt izmeklēšanas termiņus, īpašu uzmanību pievēršot lietām, kuru izmeklēšana ilgst vairāk nekā 36 mēnešus. Komiteja pārbaudīja, vai izmeklēšanas darbības pārtraukumi bija pamatoti, vai ilgstošām izmeklēšanām tika piešķirta pietiekama prioritāte, lai tās tiktu pabeigtas, un vai katras lietas kopējais ilgums joprojām bija samērīgs ar tās sarežģītību. Sīkāka informācija par komitejas secinājumiem ir sniegta šajā ziņojumā.

— Vēl viens svarīgs komitejas darba aspekts 2025. gadā bija padziļināts novērtējums par to ieteikumu īstenošanu, kas *OLAF* tika sniegti komitejas atzinumos laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam. Komiteja konstatēja, ka 58 % no tās ieteikumiem ir sekmīgi īstenoti, 17 % ir īstenoti daļēji un 15 % vairs nav piemērojami, jo ir mainījušies apstākļi. Pārējos 10 % lietu komiteja uzskatīja, ka *OLAF* joprojām ir jāveic turpmāki pasākumi.

— Neatrisinātie jautājumi galvenokārt attiecas uz *OLAF* spēju stiprināšanu, lai efektīvi pārvaldītu izmeklēšanu ilgumu, izmeklēšanu tvēruma precizēšanu, kā arī *OLAF* un *EPPO* sadarbības turpmāku attīstīšanu. Tajā pašā komiteja atzīst, ka ir gaidāmas būtiskas norises, jo ES krāpšanas apkarošanas sistēma pašlaik tiek pārskatīta. Sīkāka informācija par komitejas secinājumiem ir sniegta šajā ziņojumā.

Daļu 2025. gada komiteja darbojās nepilnā sastāvā, jo 2025. gada februārī no amata atkāpās *Teresa Anjinho*, bet 2024. gada jūlijā – *Thierry Cretin*. Neraugoties uz šo locekļu skaita īslaicīgo samazināšanos, komiteja turpināja pildīt savus pienākumus. Tās pilns sastāvs ar pieciem locekļiem tika atjaunots, 2025. gada maijā ieceļot *Maria Stylianidi* un 2025. gada oktobrī – *Andrei-Atila-Luca Chendi*.

Nobeigumā komitejas locekļu vārdā vēlos pateikties *OLAF* ģenerāldirektoram par atklāto un konstruktīvo pieeju komitejas sadarbībā ar *OLAF*. Komiteja arī vēlas izteikt atzinību ģenerāldirektora pienākumu izpildītājai par sadarbību pēc iepriekšējā ģenerāldirektora aiziešanas no amata. Visbeidzot, vēlos izteikt atzinību par vērtīgo atbalstu, ko sniedza sekretariāts un tā vadītāja pienākumu izpildītāja, kuras profesionalitāte un apņēmība ievērojami veicināja komitejas darbu. Komiteja arī atzinīgi vērtē konstruktīvo sadarbību ar tās institucionālajiem partneriem visā ES krāpšanas apkarošanas sistēmā, jo ES finanšu interešu efektīva aizsardzība galu galā ir atkarīga no visas sistēmas vienotā spēka.

Marita Salgrāve
Uzraudzības komitejas priekšsēdētāja

Saturs

Lappuse

Priekšvārds 2

Satura rādītājs 5

1. Par Komiteju 5

2. Pārraudzības darbības 6

2.1 Atzinums 1/2025 par OLAF iekšējām izmeklēšanām attiecībā uz uzmācīgi aizskarošu izturēšanos ES iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (ISBA) 6

2.2 Atzinums Nr. 2/2025 par OLAF provizorisko 2026. gada budžeta projektu 7

2.3 Atzinuma projekts, kas pievienots Komisijas novērtējuma ziņojumam par OLAF regulu 8

2.4 OLAF pienākuma ziņot EPPO par noziedzīgu rīcību uzraudzība 9

2.5 OLAF veikto izmeklēšanu ilguma pārraudzība 10

2.5.1 Komitejas 2025. gadā saņemtie ziņojumi par izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedz 12 mēnešus 11

2.5.2 Par 36 mēnešiem ilgāku OLAF izmeklēšanu pārraudzība 2025. gadā 13

2.6 OLAF pasākumu attiecībā uz Uzraudzības komitejas ieteikumu īstenošanu uzraudzība 17

2.7 OLAF iesniegto individuālo sūdzību pārraudzība 19

3. Sadarbība 19

3.1. Sadarbība ar OLAF 19

3.2. Attiecības ar ieinteresētajām personām 20

4. Administrācija un resursi 21

4.1. Uzraudzības komitejas darba metodes 21

4.2. Sekretariāts 21

4.3. Budžeta jautājumi 22

1. **Par Komiteju**

1. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komiteja ("komiteja") ir neatkarīga struktūra, kas izveidota ar Regulu (ES, *Euratom)* Nr. 883/2013 ([1]) ("*OLAF* regula") nolūkā stiprināt un garantēt *OLAF* neatkarību, regulāri pārraugot *OLAF* izmeklēšanas funkcijas īstenošanu.

2. Komitejā ir pieci neatkarīgi pieaicinātie eksperti ("locekļi"), kurus uz pieciem gadiem, savstarpēji vienojoties, ieceļ Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija ([2]). Locekļi veic savus pienākumus pilnīgi neatkarīgi un nedrīkst ne lūgt, ne pieņemt nevienas valdības vai ES iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras norādījumus. Komitejas locekļi pilda savus pienākumus ierobežotu laiku, un viņu darbu atbalsta sekretariāts, ko nodrošina Komisija. Sekretariāts pastāvīgi strādā komitejas tiešā pakļautībā un neatkarīgi no Komisijas, *OLAF* un citām struktūrām. Sekretariātam ir būtiska nozīme komitejas pārraudzības uzdevumu izpildes sekmēšanā, un tas šo uzdevumu izpildē sniedz būtisku ieguldījumu.

3. Ņemot vērā *OLAF* izmeklēšanu īpatnības, nav iespējams vērsties ES tiesās pret *OLAF* ģenerāldirektora lēmumu sākt vai izbeigt izmeklēšanu ([3]). Tas nozīmē, ka komitejai kopā ar procesuālo garantiju kontrolieri (kurš izskata sūdzības pret *OLAF* par procesuālo garantiju un izmeklēšanai piemērojamo noteikumu neievērošanu) ([4]) ir izšķirīga nozīme kā neatkarīgai struktūrai, kurai uzticēts uzraudzīt un kontrolēt to, kā *OLAF* veic izmeklēšanas. Līdz ar to komiteja ir privileģētā stāvoklī, jo sniedz ES iestādēm ieskatu *OLAF* darbībā un apliecinājumu, ka *OLAF* rīkojas likumīgi un ievēro piemērojamās procesuālās garantijas.

4. Saskaņā ar *OLAF* regulu komitejai ir trejādas funkcijas: i) *OLAF* izmeklēšanas funkciju izpildes regulāra pārraudzība; ii) palīdzība *OLAF* ģenerāldirektoram viņa pienākumu izpildē; iii) ziņošana ES iestādēm.

5. Konkrētāk, regulāri pārraugot *OLAF* veiktās izmeklēšanas, komiteja cenšas nodrošināt, ka:

   i) nepastāv ārēja iejaukšanās *OLAF* izmeklēšanas funkcijā;

   ii) visi attiecīgie ģenerāldirektora lēmumi tiek pieņemti, ievērojot likumības un objektivitātes principus, un ir saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ([5]) un *OLAF* regulā noteiktajām procesuālajām garantijām.

6. Veicot savus uzdevumus, komiteja iesniedz *OLAF* ģenerāldirektoram **atzinumus** un attiecīgā gadījumā **ieteikumus** par *OLAF* izmeklēšanas darbībām, izmeklēšanu ilgumu un resursiem, kas *OLAF* nepieciešami izmeklēšanu veikšanai. Komiteja izstrādā **apsvērumus** ([6]) saistībā ar *OLAF* izmeklēšanas procedūru vadlīniju (IPV) projektu ([7]). Sniedzot atzinumus un ieteikumus, komiteja nekad neiejaucas notiekošu *OLAF* izmeklēšanu gaitā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.), kas grozīta ar Regulu (ES, *Euratom*) 2016/2030 un Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2223, 15. panta 2. punkts. Konsolidētā versija pieejama tīmekļa vietnē https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Lai saglabātu komitejā uzkrāto pieredzi, locekļus nomaina pamīšus atbilstīgi *OLAF* regulai.

([3]) Vispārējās tiesas 2018. gada 12. novembra rīkojums *Stichting Against Child Trafficking*/Komisija, T-658/17, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Sk. *OLAF* regulas 9.a panta 8. punktu.

([5]) Eiropas Savienības Pamattiesību harta, OV C 326, 26.10.2012., 391.–407. lpp. Pieejama tīmekļa vietnē https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

([6]) Sk. *OLAF* regulas 17. panta 8. punktu.

([7]) Izmeklēšanas procedūru vadlīnijas *OLAF* personālam (spēkā no 2026. gada 1. janvāra). Pieejamas tīmekļa vietnē https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

2. **Pārraudzības darbības**

7. Pārskata gadā komiteja saskaņā ar *OLAF* regulas 15. pantu sniedza divus atzinumus *OLAF* ģenerāldirektoram, proti, 2025. gada 6. februārī publicēto Atzinumu Nr. 1/2025 ([8]) un 2025. gada 2. jūnijā publicēto Atzinumu Nr. 2/2025 ([9]) ([10]). Tajos ir izklāstīti vairāki ieteikumi. Komiteja arī turpināja pārraudzīt *OLAF* izmeklēšanu ilgumu un procesuālo garantiju piemērošanu. Pārskata periodā komiteja arī veica visaptverošu novērtējumu par to, kā *OLAF* īstenoja komitejas iepriekš sniegtos ieteikumus.

8. Papildus iepriekš minētajiem uzraudzības pasākumiem un 2025. gadā publicētajiem atzinumiem komiteja pārskata gadā apstiprināja atzinuma projektu, kas tika publicēts 2026. gada 21. janvārī (Atzinums Nr. 1/2026) ([11]). Komiteja strādāja arī pie nākamā atzinuma, kuru plānots pieņemt un publicēt 2026. gada pirmajā pusē.

2.1. ***Atzinums 1/2025 par*** OLAF ***iekšējām izmeklēšanām attiecībā uz uzmācīgi aizskarošu izturēšanos ES iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (ISBA)***

9. 2022. gadā *OLAF* ģenerāldirektors informēja Uzraudzības komiteju par dažām grūtībām, ar ko *OLAF* vairākkārt saskāries iekšējās izmeklēšanās par uzmācīgi aizskarošu izturēšanos un kas varētu apdraudēt viņa neatkarību.

10. Komiteja, pamatojoties uz informāciju, ko tā saņēmusi no *OLAF*, nolēma sniegt atzinumu, kurā precizēta *OLAF* loma un pilnvaras neatbilstošas uzvedības un uzmākšanās izmeklēšanā iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās. Saistībā ar to komiteja izpētīja pievienoto vērtību, ko šīs izmeklēšanas sniedz cīņā pret uzmākšanos un citu līdzīgu neatbilstošu uzvedību no ES ierēdņu un ISBA locekļu puses. Analīzē tika izskatītas 29 *OLAF* lietas (9 – pabeigtas izmeklēšanas un 20 – lietas, kuras tika noraidītas, nesākot izmeklēšanu), kuras tika veiktas laika posmā no 2018. līdz 2023. gadam.

11. 2024. gada decembrī komiteja apstiprināja atzinuma projektu, kas tika oficiāli pieņemts un publicēts 2025. gada janvārī. 2024. gada ziņojumā komiteja padziļināti analizēja atzinuma galvenos aspektus. Galvenie secinājumi ir apkopoti turpinājumā.

12. Komiteja norādīja, ka pēc sprieduma *Dalli* lietā ([12]) vairs nav šaubu, ka *OLAF* kompetencē ir veikt iekšējas izmeklēšanas par nopietniem jautājumiem, kas saistīti ar ISBA darbinieku un locekļu profesionālo pienākumu izpildi, neatkarīgi no finansiālajām sekām, pamatojoties uz *OLAF* regulas 1. panta 4. punktu.

13. Izskatot lietas, tika konstatēts, ka *OLAF* parasti nesāk izmeklēšanu par šādiem faktiem, ja ir iesaistīti ierēdņi vai vidējā līmeņa vadītāji un ISBA pati spēj veikt efektīvu izmeklēšanu, un tā vietā saskaņā ar 5. panta 6. punktu nodod lietas izskatīšanu ISBA. Tomēr, lai nodrošinātu neatkarību, *OLAF* izmeklē apsūdzības pret augstākā līmeņa darbiniekiem vai ISBA locekļiem. Komiteja secināja, ka *OLAF* rīcība, izskatot sūdzības par uzmākšanos, atbilst tā pilnvarām, un tas sniedz papildu objektivitāti lietās, kurās ir iesaistītas augstākā līmeņa amatpersonas. Iekšējām ISBA izmeklēšanām var trūkt objektivitātes vai resursu, un tās var radīt risku reputācijai.

([8]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 1/2025 par *OLAF* iekšējām izmeklēšanām attiecībā uz uzmācīgi aizskarošu izturēšanos ES iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (ISBA).

([9]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 2/2025 par *OLAF* provizorisko 2026. gada budžeta projektu.

([10]) Visi šajā dokumentā minētie pieņemtie atzinumi un gada ziņojumi ir pieejami Uzraudzības komitejas tīmekļa vietnē Atzinumi un ziņojumi – *OLAF* Uzraudzības komiteja – Eiropas Savienība.

([11]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 1/2026, kas pievienots Komisijas Novērtējuma ziņojumam par *OLAF* regulas piemērošanu un ietekmi.

([12]) 2019. gada 6. jūnija spriedums *Dalli*/Komisija, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, kas apstiprināts ar 2021. gada 25. februāra spriedumu *Dalli*/Komisija, C-615/19 P, ECLI:EU:C:2021:133. Šajā nozīmīgajā spriedumā Tiesa skaidri izskatīja jautājumu par *OLAF* pilnvarām veikt iekšējas izmeklēšanas, kas neietekmē ES finanšu intereses. Sprieduma 62. punktā Tiesa secināja, ka "ietekmes uz Savienības finanšu interesēm neesība neietekmē *OLAF* iespēju sākt izmeklēšanu".

14. Lai gan lielākā daļa ISBA sadarbojās ar *OLAF*, saistībā ar divām lietām tika novērota pretošanās, kas aizkavēja izmeklēšanu. Komiteja uzsvēra, ka, tiklīdz *OLAF* sāk izmeklēšanu, ISBA ir pilnībā jāsadarbojas un jāizvairās no paralēlām izmeklēšanām, citādi tiek pārkāpts piemērojamais tiesiskais regulējums un apdraudēta *OLAF* neatkarība.

2.2. ***Atzinums Nr. 2/2025 par*** OLAF ***provizorisko 2026. gada budžeta projektu***

15. Ik gadu komiteja pieņem atzinumu par *OLAF* provizorisko budžeta projektu, lai sniegtu ES iestādēm apliecinājumu, ka budžeta projekts saglabā *OLAF* izmeklēšanas funkcijas neatkarību. Konkrētāk, komitejas atzinumā ir analizēts, vai *OLAF* rīcībā esošie finanšu resursi un cilvēkresursi ir pietiekami, lai pastiprinātu cīņu pret krāpšanu, korupciju un jebkādām citām nelikumīgām darbībām un lai *OLAF* varētu efektīvi veikt tam uzticētos uzdevumus.

16. 2025. gada 2. jūnijā komiteja sniedza Atzinumu Nr. 2/2025 par *OLAF* provizorisko 2026. gada budžeta projektu. Šajā atzinumā tika norādīts, ka *OLAF* provizoriskais budžets salīdzinājumā ar 2025. gada budžetu ir palielinājies par 3,8 %. Ierosinātie palielinājumi dažās budžeta pozīcijās ir pienācīgi pamatoti un atbilst Komisijas pamatnostādnēm par *OLAF* 2026. gada budžeta projekta sagatavošanu.

17. Galvenais izmaksu faktors ir personāla izdevumi, kas veidoja vairāk nekā 72 % no kopējā budžeta. Komiteja norādīja, ka *OLAF* štatu saraksts 2026. gadam salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazināts par 6 amata vietām, tādējādi saglabājoties 310 amata vietām. Šis samazinājums izrietēja no lineārā samazinājuma modeļa, kas tika noteikts visiem Komisijas departamentiem, lai nākotnē būtu iespējams pārcelt štata vietas uz prioritārajām jomām. Ņemot vērā šo pēdējo štatu saraksta samazinājumu un to, ka *OLAF* kopš 2018. gada bija jāatbrīvo 47 amata vietas, komiteja uzsvēra, ka jebkāds turpmāks *OLAF* darbinieku skaita samazinājums būtu rūpīgi jāizvērtē.

18. Runājot par *OLAF* budžeta pozīciju "komandējumu un reprezentācijas izdevumi", komiteja norādīja, ka tā paliks tāda pati kā 2025. gadā, tādējādi lielā mērā saglabājot *OLAF* svarīgo spēju izmeklēšanās veikt inspekcijas uz vietas ES un ārpus tās.

19. *OLAF* budžets informācijas un komunikācijas tehnoloģijām tika palielināts par 100 000 EUR, tādējādi par 1,76 % pārsniedzot attiecīgo 2025. gada budžetu. Komiteja norādīja, ka palielinājums galvenokārt segs izmaksas, kas saistītas ar reorganizācijas procesiem.

20. Kā norādīja komiteja, *OLAF* budžeta svarīga iezīme ir tā, ka budžeta struktūras elementi ir savstarpēji saistīti un tāpēc *OLAF* var veikt "iekšējus" budžeta pārvietojumus starp dažādām sava budžeta pozīcijām, nelūdzot ES budžeta lēmējinstitūcijas atļauju. Pateicoties šai iespējai, *OLAF* pagātnē ir spējis reaģēt uz neparedzētiem notikumiem un problēmām un var pārvaldīt savu budžetu elastīgāk nekā jebkurš cits Komisijas ģenerāldirektorāts. Komiteja vienmēr ir atbalstījusi *OLAF* autonomiju budžeta pārvaldībā kā papildu (budžeta) garantiju tā neatkarībai.

21. Tai pašā laikā komiteja uzsvēra, ka ir svarīgi, lai *OLAF* savu budžetu vienmēr pārvaldītu tā, lai, cik vien iespējams, tiktu ievēroti vispārējie budžeta principi, kas izklāstīti Regulas par finanšu noteikumiem 6.–38. pantā un ko piemēro ES vispārējam budžetam ([13]), ieskaitot pārredzamības un specifikācijas principu.

22. Komiteja secināja, ka *OLAF* 2026. gada PBP atbilst Komisijas budžeta priekšlikumiem par Komisijas 2026. gada budžeta projekta izstrādi. Tomēr tā arī uzsvēra, ka ir svarīgi nodrošināt, lai *OLAF* saglabā pietiekamu darbinieku skaitu savu pilnvaru īstenošanai un personāls atbilst *OLAF* darbības vajadzībām. Visbeidzot, tā vērsa uzmanību uz to, ka tādu mākslīgā intelekta rīku izstrādei un ieviešanai, kas ir būtiski krāpšanas atklāšanai un novēršanai nākotnē, būs nepieciešami papildu ieguldījumi IT infrastruktūrā un zinātībā.

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024,ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2.3. ***Atzinuma projekts, kas pievienots Komisijas novērtējuma ziņojumam par*** OLAF ***regulu***

23. *OLAF* regulas 19. panta 1. punktā Komisijai ir uzdots veikt pilnīgu novērtējumu par *OLAF* regulas "piemērošanu un ietekmi", "it īpaši attiecībā uz biroja [*OLAF*] un *EPPO* sadarbības efektivitāti un lietderību". 19. panta 1. punktā arī noteikts, ka komitejai jāiesniedz atsevišķs, neatkarīgs atzinums, kas jāpievieno Komisijas novērtējuma ziņojumam.

24. Tā kā *OLAF* ir Komisijas struktūrvienība, kas ir atbildīga par krāpšanas apkarošanas politikas izstrādi, 2024. gada aprīlī *OLAF* ģenerāldirektors informēja komiteju, ka *OLAF* ir sācis *OLAF* regulas izvērtēšanas procesu. Tādēļ komitejai tika lūgts sniegt atzinumu.

25. Komiteja apstiprināja atzinuma projektu 2025. gada decembrī un oficiāli to pieņēma 2026. gada janvārī ([14]).

26. Savā atzinumā, pamatojoties uz savu unikālo uzraudzības pieredzi, komiteja veica visaptverošu un neatkarīgu *OLAF* regulas piemērošanas un ietekmes novērtējumu. No vienas puses, komiteja izmantoja oficiālus atzinumus, uz pierādījumiem balstītus secinājumus un ieteikumus, kurus tā bija izstrādājusi iepriekš. No otras puses, tā sniedza viedokļus un ierosinājumus, kas vēl nav oficiāli iesniegti *OLAF*, pamatojoties uz tiešiem pierādījumiem vai sekundāru informāciju, ko tai sniedza *OLAF*.

27. Pirmkārt, komiteja analizēja un novērtēja galvenos grozījumus, kas *OLAF* regulā izdarīti ar: i) Regulu 2016/2030, ar kuru tika uzlabota Uzraudzības komitejas neatkarība un darbība, uzticot tās sekretariāta funkcijas Komisijai ([15]); ii) Regulu (ES) 2020/2223 ([16]), ar kuru *OLAF* darbības tika saskaņotas ar *EPPO* darbībām un tika ieviesti svarīgi procesuāli un darbības uzlabojumi. Pēc tam komiteja izskatīja *OLAF* regulu kopumā un izteica apsvērumus ne tikai par noteikumiem, kas ieviesti ar 2016. un 2020. gada grozījumiem, bet arī par tiem regulas aspektiem, kurus šie grozījumi neietekmēja. Visbeidzot, ikreiz, kad komiteja konstatēja trūkumus un nepilnības pašreizējā grozītajā *OLAF* regulā, tā sniedza konkrētus priekšlikumus, kuru mērķis ir stiprināt un precizēt attiecīgos noteikumus.

28. Pēc analīzes komiteja sniedza ieteikumus par vairākiem noteikumiem, ņemot vērā to iespējamo pārskatīšanu pēc novērtēšanas. Šie ieteikumi tika iedalīti četrās tematiskajās jomās. Pirmkārt, tika izskatītas *OLAF* izmeklēšanu robežas, aptverot jautājumus, kas parasti rodas izmeklēšanas sākuma posmā ([17]). Otrkārt, tika izskatīti daži svarīgi aspekti, kas raksturo *OLAF* izmeklēšanu gaitu, sākot no procesuālajām garantijām līdz sadarbībai starp *OLAF* un *EPPO* ([18]). Treškārt, tika sniegti novērojumi un ieteikumi par *OLAF* ziņojuma nozīmi un turpmāko rīcību saistībā ar to ([19]). Ceturtkārt, tika izteiktas piezīmes un ieteikumi par Uzraudzības komitejas darbību ([20]).

29. Attiecībā uz ***OLAF* izmeklēšanas robežām** komiteja atkārtoti uzsvēra, ka ir pienācis laiks precizēt *OLAF* pilnvaru apjomu, ņemot vērā nozīmīgo spriedumu *Dalli* lietā. Komiteja uzskata, ka saskaņā ar pašreizējo tiesisko regulējumu, kā tas tiek interpretēts attiecīgajā judikatūrā, *OLAF* ir pilnvarots izmeklēt ne tikai jautājumus, kas ir saistīti ar ES finanšu interešu aizsardzību (FIA), bet arī jautājumus, kas sniedzas ārpus FIA jomas ([21]). Turklāt atzinumā īpaši

([14]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 1/2026, kas pievienots Komisijas Novērtējuma ziņojumam par *OLAF* regulas piemērošanu un ietekmi.

([15]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2016/2030 (2016. gada 26. oktobris), ar ko Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 groza attiecībā uz Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komitejas sekretariātu (OV L 317, 23.11.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2030/oj).

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2223 (2020. gada 23. decembris), ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 attiecībā uz sadarbību ar Eiropas Prokuratūru un Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai izmeklēšanas efektivitāti (OV L 437, 28.12.2020., 49. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj.

([17]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 1/2026 3.1. apakšpunkts.

([18]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 1/2026 3.2. apakšpunkts.

([19]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 1/2026 3.3. apakšpunkts.

([20]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 1/2026 3.4. apakšpunkts.

([21]) Komiteja šo viedokli jau ir paudusi savā Atzinumā Nr. 4/2024 un Atzinumā Nr. 1/2025.

uzsvērta iespēja vēl vairāk paplašināt *OLAF* pilnvaras, iekļaujot papildu jomas, tādējādi parādot lielāku atzinību par *OLAF* specializētajām zināšanām un tā pievienoto vērtību sarežģītu, vairāku jurisdikciju lietu risināšanā. Lai to nodrošinātu, komiteja norādīja, ka varētu apsvērt iespēju regulā no jauna ieviest strukturētu sistēmu *OLAF* izmeklēšanu prioritāšu noteikšanai. Komiteja arī uzsvēra, ka ir svarīgi saglabāt *OLAF* darbības neatkarību, it īpaši attiecībā uz skaidri noteiktu *OLAF* ģenerāldirektora pilnvaru deleģēšanas procedūru. Komiteja arī uzsvēra, ka ir svarīgi, lai regulā būtu sniegtas skaidras tādu jēdzienu definīcijas kā "pietiekamas aizdomas" un lai grozītās *OLAF* regulas 5. pantā ("Izmeklēšanas sākšana") tiktu ieviesta definīcija "izmeklēšanas tvērums".

30. Attiecībā uz daudzšķautņaino jautājumu par ***OLAF* izmeklēšanu veikšanu** komiteja izteica vairākas piezīmes. Cita starpā komiteja ierosināja, ka *OLAF* būtu skaidri jānorāda, ka izmeklēšanas jāpabeidz "saprātīgā termiņā" un lietās, kuru izmeklēšana notiek ilgāk par 24 mēnešiem, *OLAF* ģenerāldirektoram būtu jāpieņem oficiāls lēmums par turpmāko rīcību. Komiteja arī ierosināja pārskatīt noteikumu, ka pārbaudes grupas atzinumu par izmeklēšanas pabeigšanu "pievieno izmeklēšanas galīgajam ziņojumam", lai nodrošinātu, ka tas joprojām ir iekšējs dokuments, kurā iekļautie secinājumi vajadzības gadījumā tiek paziņoti tikai ārējiem saņēmējiem. Attiecībā uz sadarbību starp *OLAF* un *EPPO* komiteja uzskatīja, ka sīkākas norādes par 12.c panta 3. punktā minēto jēdzienu "acīmredzami nepamatoti apgalvojumi" nodrošinātu lielāku skaidrību, kas savukārt veicinātu saskaņotāku sadarbību starp abām struktūrām. Attiecībā uz procesuālajām garantijām komiteja izteica ierosinājumus, kuru mērķis ir novērst nevajadzīgu atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras ir iesaistītas iekšējās un ārējās izmeklēšanās, un nodrošināt *OLAF* regulā jau paredzēto procesuālo garantiju principu *effet utile*.

31. Komiteja arī pievērsās svarīgajam un ilgi apspriestajam jautājumam par ***OLAF* ieteikumu vērtību un turpmāko rīcību saistībā ar tiem**. Saistībā ar to komiteja atzina, ka varētu paredzēt ciešāku *OLAF* iesaistīšanos līdzekļu atgūšanā, īpaši ņemot vērā finanšu ieteikumus, kaut arī, lai mainītu *OLAF* darbības rezultāta vispārējo juridisko vērtību, būtu jāveic sarežģītas pārrunas. Komiteja arī ierosināja stiprināt mehānismus, kas pašlaik ir noteikti *OLAF* regulas 11. pantā, lai juridisko pamatu saskaņotu ar pašreizējo uzraudzības un ziņošanas praksi. Lai vēl vairāk uzlabotu turpmākās rīcības rādītājus, komiteja arī ierosināja paplašināt krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestu (*AFCOS*) lomu, iekļaujot turpmāko rīcību saistībā ar *OLAF* ieteikumiem.

32. Visbeidzot, atzinumā ir iekļauti daži ieteikumi par pašas **Uzraudzības komitejas darbību**. Saistībā ar to komiteja ierosināja veikt dažus precizējumus *OLAF* regulas 15. pantā, lai aizsargātu tās neatkarīgu un objektīvu darbību, iesakot pašā regulā paredzēt tiešu elektronisku piekļuvi attiecīgajām *OLAF* lietu pārvaldības sistēmas (*OCM*) daļām. Komiteja arī ierosināja nelielas izmaiņas tiesību aktos, lai nodrošinātu nepieciešamo papildināmību starp procesuālo garantiju kontrolieri un Uzraudzības komiteju, novērtējot *OLAF* atbilstību procesuālajām garantijām.

2.4. OLAF ***pienākuma ziņot*** EPPO ***par noziedzīgu rīcību uzraudzība***

33. Saskaņā ar pašreizējo tiesisko regulējumu *OLAF* un *EPPO* pilda savstarpēji papildinošas funkcijas ES finanšu interešu aizsardzībā. It īpaši grozītajā *OLAF* regulā ir noteikts, ka gan *EPPO*, gan *OLAF* ir jāizveido un jāuztur cieša sadarbība, kuras mērķis ir nodrošināt to attiecīgo pilnvaru savstarpēju papildināmību un attiecīgā gadījumā to darbību koordināciju. Saskaņā ar grozīto *OLAF* regulu "attiecībām starp *OLAF* un *EPPO* būtu jāpalīdz nodrošināt, ka Savienības finanšu interešu aizsardzībai tiek izmantoti visi līdzekļi" ([22]).

34. Komiteja ir pastāvīgi izrādījusi lielu interesi par to, kā jaunais tiesiskais regulējums, kas ieviests ar *EPPO* regulu un grozīto *OLAF* regulu, ir ietekmējis *OLAF* izmeklēšanas darbības un, vispārīgāk, kā *OLAF* sadarbība ar *EPPO* ir īstenota praksē. Komiteja uzskata, ka abu struktūru sadarbības mehānismu pienācīga īstenošana ir svarīga neatkarīgas un sekmīgas *OLAF* darbības nodrošināšanā. Tāpēc komiteja uzskata, ka sadarbības uzraudzība ir būtiska tās pilnvaru un darba programmas sastāvdaļa.

([22]) Regulas 2020/2223 4. apsvērums.

35. Ņemot vērā šo prioritāti, 2024. gada februārī komiteja sniedza savu pirmo īpašo atzinumu par *OLAF* veiktajām papildu izmeklēšanām ([23]). Savos secinājumos komiteja atzinīgi novērtēja gan *EPPO*, gan *OLAF* konstruktīvo iesaistīšanos šī mehānisma ieviešanā. Tā kā papildu izmeklēšanas attīstās, komiteja turpināja uzraudzīt *OLAF* veiktās papildu izmeklēšanas visā 2024. gadā un to, kā tika īstenoti tās ieteikumi ([24]).

36. 2025. gadā komiteja pievērsās vēl vienam būtiskam sadarbības satvara aspektam, proti, *OLAF* pienākumam ziņot *EPPO* par iespējamu noziedzīgu rīcību. Šim pienākumam, tāpat kā *OLAF* pienākumam pārtraukt izmeklēšanu vai veikt papildu izmeklēšanu lietās, kas ir *EPPO* kompetencē, ir tieša ietekme uz *OLAF* izmeklēšanas funkcijām. Uzraugot šā ziņošanas pienākuma īstenošanu, komitejas mērķis ir stiprināt *OLAF* izmeklēšanas neatkarību. Analīzē galvenā uzmanība tika pievērsta šādu aspektu pārbaudei: i) kā *OLAF* vāc, apstrādā un analizē visu attiecīgo informāciju, pirms tiek pieņemts lēmums par lietas paziņošanu *EPPO*; ii) vai nepastāv ārēja iejaukšanās *OLAF* izmeklēšanas funkcijā; iii) vai *OLAF* lēmumi tiek pieņemti objektīvi un bez liekas kavēšanās; iv) vai *OLAF* darbības pilnībā atbilst piemērojamajam tiesiskajam regulējumam.

37. Šajā kontekstā un saskaņā ar *OLAF* regulas 15. panta 1. punkta pēdējo ievilkumu un Darba vienošanās starp *OLAF* un Uzraudzības komiteju 12. un 13. punktu ([25]) komitejai bija piekļuve attiecīgajiem lietu materiāliem: i) 25 lietās, kas tika noraidītas *EPPO* kompetences dēļ; ii) 9 pabeigtās lietās, kas sākotnēji bija nodotas *EPPO*, bet ko *EPPO* nepārņēma; iii) 14 lietās, kas tika izbeigtas *EPPO* kompetences dēļ. Komiteja arī atlasīja un analizēja: iv) 20 pabeigtas izmeklēšanas, par kurām *EPPO* netika ziņots, pamatojoties uz šādiem kritērijiem: a) lietas, kurās *EPPO* pēc *OLAF* izmeklēšanas pabeigšanas vēlāk pieprasīja ar lietu saistīto informāciju; b) lietas, kas attiecās uz jautājumiem par Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM); c) lietas, kas nodrošina visu izmeklēšanas vienību atbilstošu pārstāvību, lai novērtējuma tvērumā ietilptu vismaz divas lietas no katras *OLAF* izmeklēšanas vienības.

38. Komiteja pašlaik veic analīzi. Šā darba rezultāti un izrietošie ieteikumi tiks izklāstīti atsevišķā atzinumā, ko komiteja plāno pieņemt 2026. gada pirmajā pusē.

2.5. OLAF ***veikto izmeklēšanu ilguma pārraudzība***

39. *OLAF* regulas 7. panta 8. punkts un 15. panta 1. punkts veido tiesisko pamatu, lai komiteja veiktu to izmeklēšanu analīzi, kas ilgst ilgāk par 12 mēnešiem, tādējādi nodrošinot, ka *OLAF* izmeklēšanas tiek veiktas nepārtraukti un laika posmā, kas ir samērīgs ar to apstākļiem un sarežģītību.

40. Regulāri pārraugot *OLAF* izmeklēšanu ilgumu un nepamatotas kavēšanās iemeslus, komiteja cenšas pārliecināties par to, ka nav notikusi nekāda ārēja vai iekšēja iejaukšanās neitrālā izmeklēšanas veikšanā. Izmeklēšana, kas ir ilga bez pamatojuma, var radīt nopietnas negatīvas sekas: i) attiecīgās(-o) personas(-u) procesuālajām tiesībām un/vai ii) izmeklēšanas pēcpasākumiem. Pārraugot izmeklēšanu ilgumu, komiteja arī pārbauda, vai *OLAF* piešķirtie cilvēkresursi un finanšu resursi ir izmantoti lietderīgi.

([23]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 1/2024 par *OLAF* un *EPPO* papildu izmeklēšanām.
([24]) Sk. Uzraudzības komitejas 2024. gada darbības pārskata 2.1. apakšpunktu.
([25]) Saskaņā ar 2021. gada 21. oktobrī parakstīto Darba vienošanos starp *OLAF* un Uzraudzības komiteju *OLAF* piešķir komitejai tiešas piekļuves tiesības daļai no savas lietu pārvaldības sistēmas (*OCM*), lai Uzraudzības komiteja varētu veikt uzraudzības darbības saskaņā ar Regulu Nr. 883/2013. Šīs piekļuves principi ir izklāstīti Darba vienošanās 12. un 13. punktā.

41. Komiteja uzskata, ka izmeklēšanu ilgums ir svarīgs *OLAF* rīcības efektivitātes rādītājs, un gadu gaitā šim jautājumam ir pievērsusi īpašu uzmanību. Iepriekšējā atzinumā ([26]) komiteja konstatēja dažus trūkumus, kuru dēļ *OLAF* ģenerāldirektoram tika sniegti vairāki ieteikumi.

42. Savā Atzinumā Nr. 3/2024 par jauno izmeklēšanas procedūru vadlīniju projektu ([27]) komiteja atzinīgi novērtēja *OLAF* panākto progresu izmeklēšanu ilguma pārvaldībā. Komiteja arī uzsvēra, ka ir svarīgi, lai IPV būtu sniegti skaidri norādījumi izmeklētājiem par izvairīšanos no nepamatotiem bezdarbības periodiem izmeklēšanas procesā un problēmas saistībā ar pārmērīgi ilgu izmeklēšanu pārvarēšanu. Komiteja norāda, ka *OLAF* ņēma vērā šīs piezīmes un daļēji īstenoja komitejas ieteikumus IPV galīgajā redakcijā, kas stājās spēkā 2026. gada 1. janvārī ([28]).

43. It īpaši ar IPV ir vai nu īstenoti, vai cik vien iespējams lielā mērā īstenoti daudzi komitejas ieteikumi par *OLAF* izmeklēšanu ilgumu ([29]), lēmumu pieņemšanas procesu izmeklēšanās ([30]), izmeklēšanas tvēruma definīciju un tās izmaiņām ([31]), atlases posmu ([32]), iesaistīto personu tiesībām ([33]), telefonsarunu ierakstīšanas terminoloģiju ([34]), izmeklēšanu klasifikāciju ([35]) un iekšējām konsultēšanās un kontroles procedūrām ([36]). Komiteja atzinīgi novērtēja arī IPV jauno noteikumu par darba plāniem, kas jāizstrādā izmeklēšanas sākumā un vajadzības gadījumā jāatjaunina, un kuros jāiekļauj norādes uz risinājumiem un pasākumiem problēmu novēršanai ([37]).

44. Kā jau katru gadu, arī pārskata periodā komiteja no *OLAF* saņēma informāciju par izmeklēšanām, kas ilgst vairāk nekā 12 mēnešus. Lai labāk saprastu, kā *OLAF* pārvaldījis izmeklēšanu ilgumu un ievērojis vispārējo samērīguma principu, arī ņemot vērā iepriekš sniegtos ieteikumus, komiteja veica novērtējumu, galveno uzmanību pievēršot izmeklēšanām, kas ilgušas vairāk nekā 36 mēnešus (sk. 2.5.2. apakšpunktu).

2.5.1. *Komitejas 2025. gadā saņemtie ziņojumi par izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedz 12 mēnešus*

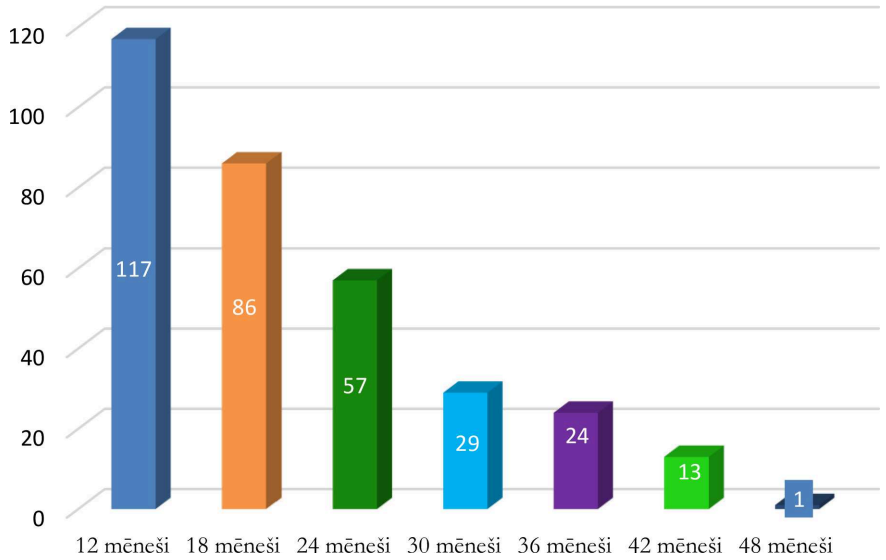
45. *OLAF* regulas 7. panta 8. punktā ([38]) ir noteikts, ka tad, ja izmeklēšanu nevar pabeigt 12 mēnešos pēc tās sākšanas, *OLAF* ģenerāldirektoram ir pienākums 12 mēnešus pēc izmeklēšanas sākšanas un pēc tam ik pēc 6 mēnešiem oficiāli ziņot komitejai. Šajos ziņojumos *OLAF* ģenerāldirektors izklāsta iemeslus, kāpēc izmeklēšana vēl nav pabeigta, un attiecīgā gadījumā ([39]) arī korektīvos pasākumus, kas veicami, lai paātrinātu izmeklēšanas gaitu, un plānoto pabeigšanas termiņu.

([26]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 5/2021 par *OLAF* izmeklēšanu, kas 2019. gadā ilga ilgāk par 36 mēnešiem, analīzi.
([27]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 3/2024, par *OLAF* izmeklēšanas procedūru vadlīnijām.
([28]) Sīkāku informāciju sk. 2.6. apakšpunktā "*OLAF* pasākumu attiecībā uz Uzraudzības komitejas ieteikumu īstenošanu uzraudzība".
([29]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I. ieteikuma 1. punkta vii) un viii) apakšpunkts.
([30]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.2. ieteikuma i), ii), iii), vii) un viii) apakšpunkts.
([31]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.3. ieteikuma i) un iv) apakšpunkts.
([32]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.4. ieteikuma i) un vi) apakšpunkts.
([33]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.5. ieteikuma iii) un iv) apakšpunkts.
([34]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.6. ieteikums.
([35]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.7. ieteikuma i) un ii) apakšpunkts.
([36]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.8. ieteikuma i) un ii) apakšpunkts.
([37]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 3/2024 I.1. ieteikuma vi) apakšpunkts un I.9. ieteikums.
([38]) Regulas Nr. 883/2013 7. panta 8. punktā ir teikts: "Ja izmeklēšanu nevar pabeigt 12 mēnešos pēc tās sākšanas, ģenerāldirektors pēc minētā 12 mēnešu laikposma beigām un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem ziņo Uzraudzības komitejai, minot iemeslus un attiecīgā gadījumā plānotos korektīvos pasākumus, kuru mērķis ir paātrināt izmeklēšanas gaitu."
([39]) Ar Regulu Nr. 2020/2223 *OLAF* regulas 7. panta 8. punktā tika iekļauts jēdziens "attiecīgā gadījumā".

46. Komiteja 2025. gadā no *OLAF* saņēma 484 ziņojumus par 327 atsevišķām vēl nepabeigtām izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedz 12 mēnešus. 49 % no tām bija ilgušas vairāk nekā 24 mēnešus, bet 16 % – vairāk nekā 36 mēnešus (1. attēls).

1. attēls

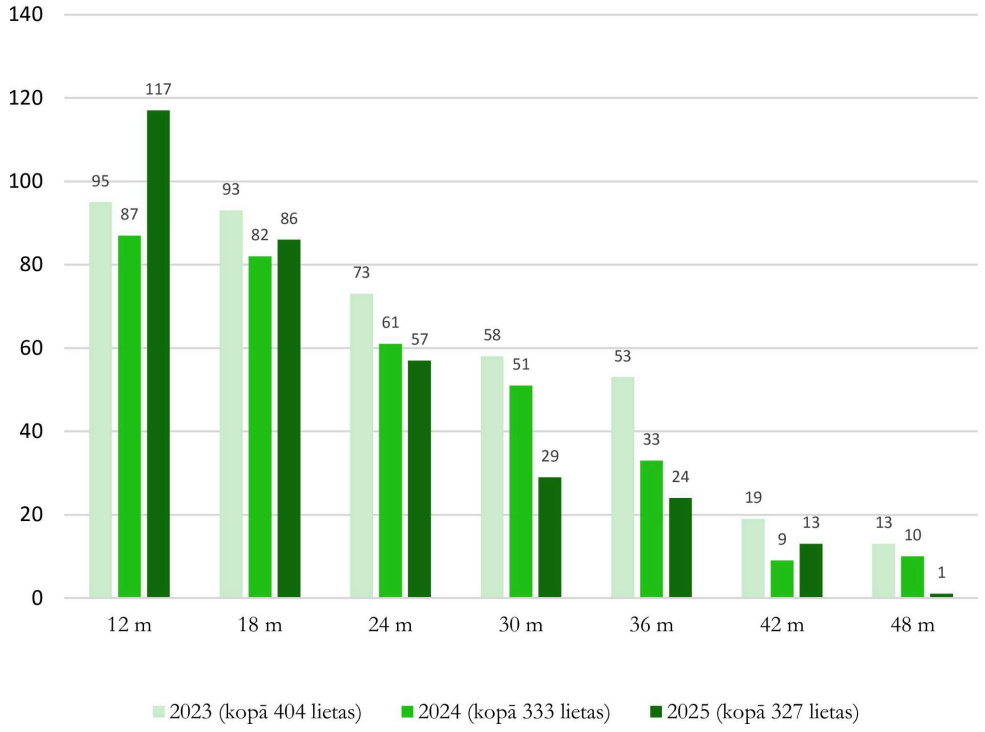
327 ieilgušas atsevišķas lietas, par kurām ziņots 2025. gadā

47. Lai šos skaitļus aplūkotu kontekstā, 2. attēlā ir sniegts salīdzinošs pārskats par atsevišķu izmeklēšanu skaitu, kas pēdējo trīs gadu laikā ir ilgušas vairāk nekā 12 mēnešus. Tas liecina, ka kopējais ilgstoši izmeklēto lietu skaits, par kurām ziņoja *OLAF* ģenerāldirektors, pakāpeniski samazinājās no 404 lietām 2023. gadā līdz 333 lietām 2024. gadā un 327 lietām 2025. gadā. Šī tendence liecina par ilgstošu izmeklēšanu vidējā ilguma samazināšanos, un tas savukārt norāda uz to, ka ir nedaudz uzlabojies savlaicīgums, kādā *OLAF* izmeklē šādas lietas. Par to liecina, piemēram, dati par izmeklēšanām, kuras ilgst vairāk nekā 48 mēnešus. 2023. gadā tika veiktas 13 šādas izmeklēšanas, bet 2024. gadā – 10. 2025. gadā, veicot uzraudzību, komiteja konstatēja tikai vienu šādu gadījumu.

2. attēls

Tādu ilgstošu atsevišķu lietu skaita izmaiņas, par kurām ziņots laikposmā no 2023. līdz 2025. gadam

2.5.2. *Par 36 mēnešiem ilgāku OLAF izmeklēšanu pārraudzība 2025. gadā*

48. Komiteja 2025. gadā veica *OLAF* izmeklēšanu ilguma regulāro pārraudzību, īpašu uzmanību pievēršot tām izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedzis 36 mēnešus. Uzraudzība tika veikta trīs posmos visā gada laikā. Vispirms komiteja analizēja lietas, kuru ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus laikposmā no 2025. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam (19 lietas). Pēc tam komiteja izskatīja jaunas lietas, kuru ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus laikposmā no 2025. gada 1. jūlija līdz 30. septembrim (7 jaunas lietas). Visbeidzot, laika posmā no 2025. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim komiteja izskatīja pēdējo to lietu kopumu, kuru izmeklēšana ilga vairāk nekā 36 mēnešus (7 jaunas lietas). Šajā pēdējā posmā komiteja izskatīja arī progresu visās 33 lietās, ieskaitot jaunāko informāciju par 26 lietām, kas tika analizētas pirmajā un otrajā posmā gada sākumā. Visos trijos posmos komiteja analizēja tikai tās paziņotās lietas, kuru izmeklēšana vēl nebija pabeigta ([40]).

49. Saskaņā ar Darba vienošanās starp *OLAF* un komiteju 10. pantu komiteja piekļuva iepriekš minēto 33 izmeklēšanu lietu materiāliem. Līdz 2025. gada decembra beigām *OLAF* pabeidza 22 no minētajām lietām ([41]), bet 11 lietas vēl tika izmeklētas ([42]).

50. Komiteja arī nosūtīja informācijas pieprasījumus, lai iegūtu visaptverošu pārskatu par katru analizēto lietu. Izdarot galīgos secinājumus, komiteja pienācīgi ņēma vērā *OLAF* sniegtās piezīmes.

51. Komitejas pārskatā tika aplūkoti turpinājumā minētie rādītāji.

Izmeklēšanas darbību nepārtrauktība. Tika rūpīgi pārbaudīta izmeklēšanas darbību nepārtrauktība katras lietas izmeklēšanas garumā. Komiteja pārbaudīja *OLAF* 12 mēnešu ziņojumos norādītos iemeslus, salīdzinot tos ar lietu materiāliem, un analizēja darbību turpināšanos no viena pārskata perioda nākamajā. Saskaņā ar iedibināto praksi komiteja īpašu uzmanību pievērsa izmeklēšanas darbību pārtraukumiem, uzskatot pārtraukumus, kas ilgst vairāk nekā trīs mēnešus, par "brīdinājuma signāliem", bet tos, kas ilgst vairāk nekā sešus mēnešus, par rādītāju tam, ka lietas izmeklēšanas grupa saskārusies ar nopietniem šķēršļiem, kas būtiski ietekmē vai varētu ietekmēt izmeklēšanas kopējo ilgumu. Lietas materiālos tika meklēts tā pamatojums (vai nu skaidri norādīts, vai citādi no tiem izsecināms) ([43]). Komiteja pievērsās arī izmeklēšanu nepārtrauktības novērtējumam, ko sagatavojusi *OLAF* pārbaudes grupa ([44]).

Izmeklēšanas plānošana un darbības prioritāšu noteikšana. Komiteja pārskatīja *OLAF* iekšējo praksi attiecībā uz izmeklēšanu ilguma pārvaldību, īpašu uzmanību pievēršot plānošanai un darbības prioritāšu noteikšanai. Komiteja novērtēja, vai visās *OLAF* struktūrvienībās ir pieņemta konsekventa un vienota pieeja ([45]). Komiteja arī izskatīja, vai *OLAF* vadība izmeklēšanām, kas ilgst vairāk nekā 36 mēnešus, ir piešķīrusi darbības prioritāti, lai paātrinātu to pabeigšanu ([46]).

Proporcionalitāte un efektivitāte. Komiteja arī veica sākotnēju novērtējumu par katras izmeklēšanas ilguma samērīgumu, izvērtējot, vai tas bijis pamatots ar lietas apstākļiem. Papildus tam komiteja novērtēja, vai ierosinātie korektīvie pasākumi bijuši noderīgi un piemēroti izmeklēšanas nepabeigtības iemeslu novēršanai.

52. Turpinājumā ir apkopoti komitejas 2025. gadā veiktās analīzes rezultāti.

([40]) Kopumā tika paziņots par 38 izmeklēšanām, kas ilga vairāk nekā 36 mēnešus. Netika ņemtas vērā 5 lietas, par kurām tika ziņots komitejai, bet kuru izmeklēšana tika izbeigta pirms analīzes sākšanas.

([41]) [Konfidenciāla informācija.]

([42]) [Konfidenciāla informācija.]

([43]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 1b. ieteikums.

([44]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 2. ieteikums. Visā *OLAF* izmeklēšanas gaitā grozītās *OLAF* regulas 17. panta 7. punktā paredzētā iekšējā konsultēšanās un kontroles procedūra nodrošina: i) *OLAF* izmeklēšanas gaitā veikto darbību atbilstību likumības, nepieciešamības un samērīguma principiem; ii) procesuālo garantiju un pamattiesību ievērošanu; iii) ES un valstu tiesību aktu pareizu piemērošanu. Šis neatkarīgais iekšējais likumības un kontroles mehānisms pašlaik ir uzticēts *OLAF* juridisko ekspertu grupai (pārbaudes grupa).

([45]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 3. ieteikums.

([46]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 4c. ieteikums.

Ziņošana

53. Komiteja norādīja, ka "jautājuma sarežģītība" bijis visbiežākais iemesls, uz ko *OLAF* atsaucies, lai pamatotu izmeklēšanas ilgumu (70 % lietu). Faktori, kuru dēļ izmeklēšanu varētu uzskatīt par sarežģītu, lietu starpā var atšķirties atkarībā no lietas priekšmeta un konkrētajiem apstākļiem. *OLAF* parasti min sarežģītību tad, ja dokumentu ir daudz un to formāta, apjoma un valodas dēļ tos ir grūti izskatīt. Sarežģītība tiek minēta arī tad, ja rodas grūtības, kas saistītas ar to, ka ir iesaistītas vairākas jurisdikcijas, un citas juridiskas problēmas, ja lietā ir vai varētu būt iesaistītas daudzas personas ([47]) un/vai valstis, ja izmeklēšanas tvērums ir plašs vai ja darījumus ir grūti analizēt.

54. Citi iemesli, kurus *OLAF* minējis, lai pamatotu ilgumu, ir iekšēji apstākļi (piemēram, tādas cilvēkresursu problēmas kā izmeklēšanas vadītāja ilga prombūtne vai izmeklēšanas grupas reorganizācija) vai ārēji apstākļi, ko *OLAF* nevar kontrolēt (piemēram, grūtības sadarboties ar ieinteresētajām personām, tas, ka tiek gaidīta informācija no ES iestādēm, valsts iestādēm vai citām ieinteresētajām personām, vai Covid-19 pandēmijas ietekme ([48])).

55. Vēl viens iemesls, kas ietekmēja izmeklēšanu ilgumu, bija pieaugošais *OLAF* un *EPPO* savstarpējo papildu izmeklēšanu skaits. Trešdaļa no izskatītajām lietām ([49]) bija vai nu papildu izmeklēšanas, vai lietas, kurās tika konstatēta iespējama *EPPO* kompetence, un tās visas tika apturētas, gaidot atbildes no *EPPO*. Izmeklēšanas darbības tika apturētas galvenokārt tādēļ, ka: i) bija jāgaida *EPPO* lēmums sākt savu kriminālizmeklēšanu, pamatojoties uz *OLAF* sagatavoto *EPPO* ziņojumu par noziegumu; ii) gadījumos, kad *EPPO* bija sākusi izmeklēšanu un *OLAF* to uzskatīja par lietderīgu, bija jāgaida, līdz *EPPO* piekrīt tam, ka *OLAF* veic papildu izmeklēšanu.

56. Komiteja novērtēja *OLAF* 12 mēnešu ziņojumu saturu, salīdzinot to ar visiem katras lietas materiālos pieejamajiem datiem, un nekonstatēja nekādas nesakritības. Vispārīgāk runājot, komiteja uzskata, ka tad, ja veidne, ko izmanto, lai ziņotu komitejai, ir aizpildīta pareizi, tā var sniegt ticamu pārskatu par lietu. Ir svarīgi tajā ietverto informāciju ik pēc sešiem mēnešiem atjaunināt, īpašu uzmanību pievēršot korektīvajiem pasākumiem, kas veikti pārskata periodā, un to efektivitātei. Komiteja jau ir norādījusi ([50]), ka tas, ka izmeklēšana 12 mēnešu ziņojuma sagatavošanas laikā ir pabeigšanas posmā, neatbrīvo *OLAF* no pienākuma informēt komiteju par izmeklēšanas laikā veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

Izmeklēšanu nepārtrauktība

a. *Izmeklēšanas darbību pārtraukumi*

57. Komiteja rūpīgi pārbaudīja izmeklēšanas darbību intensitāti visā katras lietas izmeklēšanas garumā un lielākās daļas analizēto lietu (27 lietas) izmeklēšanas ciklā konstatēja bezdarbības periodus ([51]). Vairumā gadījumu lietā bija vairāk nekā viens bezdarbības periods. 27 lietās komiteja konstatēja 3–8 mēnešu pārtraukumus ([52]). 6 lietās pārtraukumi ilga 9–15 mēnešus ([53]). Salīdzinājumā ar 2024. gadu komiteja nekonstatēja ilgākus bezdarbības periodus (2024. gada pārskata periodā 4 lietās pārtraukumi bija ilgāki par 16 mēnešiem)

58. Kā jau iepriekš vairākkārt norādīts, komiteja atzīst, ka ilguma analīzi nevar balstīt tikai uz izmeklēšanas darbības pārtraukumu skaitu un ilgumu un ka analīzē vienmēr ir jāņem vērā visi izmeklēšanas lietas materiāli un – saskaņā ar *OLAF* regulas 7. panta 5. punktu – katras lietas konkrētie apstākļi un sarežģītība.

([47]) Analizētajās lietās iesaistīto fizisko/juridisko personu skaits bija robežās no 1 līdz 29.
([48]) Šis pamatojums attiecas uz lietām, kuru izmeklēšana tika sākta 2021. gadā vai 2022. gada pirmajā ceturksnī.
([49]) [Konfidenciāla informācija.]
([50]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 38. un 39. punktu.
([51]) Īsuma labad bezdarbības periodi netika konstatēti piecās lietās [konfidenciāla informācija].
([52]) [Konfidenciāla informācija.]
([53]) [Konfidenciāla informācija.]

59. Komiteja atkārtoti uzsver ([54]), ka bezdarbības periodi ir pienācīgi jāreģistrē un jāpamato lietas materiālos un ka šķēršļiem vai kavējumiem, ar kuriem lietas izmeklēšanas grupa saskaras izmeklēšanas ciklā, vienmēr vajadzētu būt reģistrētiem un izsekojamiem lietu pārvaldības sistēmā, piemēram, kā piezīmei lietas materiālos. Tas dotu *OLAF* vadībai iespēju efektīvi pārraudzīt izmeklēšanas gaitu un nodrošinātu vajadzīgo pārredzamības un pārskatatbildības pakāpi.

60. Iepriekšējā ilguma analīzē komiteja konstatēja, ka dažos gadījumos *OLAF* nebija pienācīgi reģistrējis bezdarbības periodu pamatā esošos apstākļus lietu pārvaldības sistēmā ([55]). Jau 2024. gadā veiktajā analīzē ([56]) bija novērojams neliels uzlabojums šajā jomā salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu. 2025. gadā komiteja novēroja līdzīgu tendenci, jo dažos gadījumos *OLAF* bija dokumentējis pārtraukumus, kas ilga vairāk nekā trīs mēnešus, tāpēc komiteja varēja analizēt šādu bezdarbības periodu cēloņus. Tikai divos gadījumos komiteja konstatēja nedokumentētus pārtraukumus, par kuriem *OLAF* nespēja sniegt pietiekamu paskaidrojumu ([57]).

61. Šajā saistībā komiteja atzinīgi vērtē praksi dokumentēt *OLAF* datu analīzes pakāpenisko progresu lietas materiālu piezīmēs, kā arī reģistrēt visus procesuālos šķēršļus, ar kuriem izmeklēšanas grupa saskārusies. Salīdzinājumā ar 2024. gadu komiteja novēroja tendences uzlabošanos, lai gan katrā atsevišķā gadījumā prakse ir atšķirīga.

62. Komiteja arī vēlas mudināt izmeklēšanas vienības reģistrēt lietu pārvaldības sistēmā tās izmeklēšanas darbības, kas tiek veiktas klātienē un/vai mutiski, piemēram, sanāksmes, telefonsarunas vai videokonferences (piemēram, pievienojot piezīmi lietas materiālos), ņemot vērā izmeklēšanas darbības mērķi un galveno iznākumu.

63. Komiteja arī norādīja, ka, lai gan lielākajā daļā gadījumu *OLAF* dokumentus reģistrējis laikus, dažos gadījumos tas paveikts ar nelielu kavēšanos (piemēram, e-pasta sarakste notikusi kādu laiku pirms tās ievadīšanas lietu pārvaldības sistēmā). Šī prakse ir pretrunā nepieciešamībai pēc skaidrības un pārredzamības lietu pārvaldības sistēmā, kura, savukārt, ir ļoti svarīga izmeklēšanu veikšanas racionalizēšanai, vadības veiktajai uzraudzībai un komitejas veiktajam pārraudzības darbam. Tāpēc komiteja uzsver, ka ir svarīgi nekavējoties ievadīt visus attiecīgos dokumentus lietu pārvaldības sistēmā un, ja tas nav iespējams, lietā pievienot un reģistrēt paskaidrojumu (e-pasta sarakste, piezīme lietā utt.).

b. *Pārbaudes grupas atzinumi*

64. Visās 22 pabeigtajās lietās komiteja analizēja arī atzinumus, ko sniegusi pārbaudes grupa pirms lietas pabeigšanas (“atzinums par pabeigšanu”). Pārbaudes grupas veiktajā analīzē par izmeklēšanu nepārtrauktību komiteja konstatēja zināmu nekonsekvenci. Dažos gadījumos pārbaudes grupas atzinumā bija minēti bezdarbības periodi vai lietas sarežģītība bez jebkādiem paskaidrojumiem vai papildu ziņām, kas pamatotu to novērtējumu. Citos gadījumos atzinumā bija tikai norādīts, ka “šādas norādes [par nepamatotu kavēšanos]” nav konstatētas, lai gan lietas materiālu saturs varētu liecināt par pretējo.

65. Komiteja atkārto savu iepriekš pausto viedokli ([58]), ka izmeklēšanas beigās veiktais novērtējums ir ārkārtīgi būtisks *OLAF* darbības efektivitātes pārraudzīšanai. Tāpēc, lai atzinumi par lietas pabeigšanu nezaudētu savu nozīmi un pildītu savu mērķi ([59]), komiteja atkārtoti uzsver, ka tajos jāiekļauj pamatots un pilnīgs izmeklēšanas nepārtrauktības novērtējums, ieskaitot apsvērumus par izmeklēšanas ilgumu.

([54]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 44. punkts.
([55]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 45. un 46. punkts.
([56]) Uzraudzības komitejas 2024. gada pārskata 90. punkts.
([57]) [Konfidenciāla informācija.]
([58]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 2. ieteikums un Uzraudzības komitejas 2024. gada pārskata 94. punkts.
([59]) *OLAF* regulas 17. pants.

66. Komiteja mudina *OLAF* panākt atbilstošu līdzsvaru starp konfidencialitātes aizsardzību un efektīvas likumības pārbaudes nodrošināšanu. Lai atbalstītu *OLAF* šā jautājuma risināšanā, komiteja nesen ierosināja tiesību aktu grozījumus, kas nodrošinātu, ka pārbaudes grupas atzinums par lietas pabeigšanu tiek uzskatīts par iekšēju dokumentu, lai vajadzības gadījumā ārējiem saņēmējiem paziņotu tikai tā secinājumus ([60]). Tādējādi tiktu uzlabota pārbaudes grupas spēja pildīt savu neatkarīgas aizsardzības funkciju, sniedzot *OLAF* ģenerāldirektoram uzticamu un jēgpilnu novērtējumu par izmeklēšanas darbību likumību, proporcionalitāti un procesuālo integritāti. Tomēr, kamēr nav veikti grozījumi *OLAF* regulā, komiteja paļaujas uz to, ka *OLAF* turpinās risināt šo jautājumu, lai nodrošinātu, ka pārbaudes grupas darbs joprojām ir jēgpilns.

Izmeklēšanas plānošana un prioritāšu noteikšana

67. Saskaņā ar nesenajiem IPV grozījumiem izmeklēšanas vienībām ir "jāsagatavo izmeklēšanas darba plāns iespējami drīz pēc tās sākšanas" ([61]), un tas "ir regulāri jāatjaunina" ([62]). Turklāt IPV tagad ir skaidri noteikts, ka *OLAF* augstākā līmeņa vadītājam ir "jāuzrauga darba plānu īstenošana" ([63]). Komiteja atzinīgi vērtē šīs izmaiņas un atzīst *OLAF* ģenerāldirektora centienus īstenot Atzinuma Nr. 5/2021 3. ieteikumu.

68. Veiktajā analīzē atklājās, ka 2025. gadā 30 % lietu sākotnējie izmeklēšanas darba plāni nebija izstrādāti. Situācija uzlabojas, jo 2024. gadā šāda situācija bija vērojama attiecībā uz 60 % lietu. Pārējos 70 % lietu 2025. gadā tika izstrādāts sākotnējais darba plāns, savukārt 18 % no visām lietām sākotnējais darba plāns tika arī atjaunināts (salīdzinājumā ar 5,77 % 2024. gadā). Šis uzlabojums ir saistīts ar to, ka lielākā daļa analizēto izmeklēšanu (90 % lietu) tika sāktas pēc IPV pārskatīšanas 2021. gada oktobrī ([64]). Komiteja atkārtoti pauž viedokli, ka *OLAF* darbībām nāktu par labu konsekventa pieeja ([65]). Tas, ka izmeklēšanas sākumā tiek sagatavoti darba plāni, kas vajadzības gadījumā tiek atjaunināti, nodrošina *OLAF* vadībai konkrētu rīku izmeklēšanu ilguma un gaitas pārraudzībai un pēc iespējas labākai savu personāla resursu izmantošanai. Komiteja paļaujas uz to, ka nesen pieņemto IPV 33. panta 1. un 2. punkts turpmāk tiks piemērots konsekventi.

69. Komiteja analīzē konstatēja arī zināmu nekonsekvenci darbības prioritāšu piešķiršanā lietām. Prioritāte tika skaidri piešķirta tikai 5 izmeklēšanām, kuru ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus ([66]). Tomēr analīze arī parādīja, ka, lai gan 22 lietām darbības prioritāte netika skaidri piešķirta, tās tika pabeigtas neilgi pēc tam, kad to ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus. Komiteja uzsver, ka ir svarīgi lēmumus par prioritātes piešķiršanu izmeklēšanai reģistrēt lietas materiālos, kā arī dokumentēt visas turpmākās šo lēmumu izmaiņas.

70. Komitejas veiktajā analīzē par lietām, kuras 2025. gadā tika izmeklētas ilgāk nekā 36 mēnešus, tika sniegti vairāki secinājumi. Pirmkārt, salīdzinājumā ar 2024. gadu šo lietu skaits ir samazinājies (33 lietas no 327 (10 %) 2025. gadā salīdzinājumā ar 44 lietām no 333 2024. gadā (13 %)), kā redzams 2. attēlā, un tas ir pozitīvs rādītājs. Otrkārt, analīzē tika uzsvērts, ka lielākā daļa šo izmeklēšanu pēc 36 mēnešu ilguma sasniegšanas tika paātrinātas, kā dēļ lielākā daļa lietu tika pabeigtas, kad tās bija ilgušas 36–42 mēnešus.

([60]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 1/2026 3.2.3. apakšpunktā sniegtos viedokļus un saistītos ieteikumus.
([61]) IPV 33. panta 1. punkts.
([62]) IPV 33. panta 2. punkts.
([63]) IPV 33. panta 3. punkts.
([64]) Prasība izstrādāt darba plānu tika ieviesta 2021. gada oktobrī apstiprinātajās IPV. Saskaņā ar nesen apstiprinātajām IPV, kas stājās spēkā 2026. gada 1. janvārī, tagad ir nepieciešams atjaunināt arī darba plānus.
([65]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 3. ieteikums.
([66]) [Konfidenciāla informācija.]

71. Komiteja arī norādīja, ka līdz 2025. gada decembra beigām no 22 pabeigtajām lietām 16 tika pabeigtas ar ieteikumiem ([67]) (14 finanšu ieteikumi, 1 disciplinārs ieteikums, 2 tiesu ieteikumi un 6 administratīvie ieteikumi), 5 tika pabeigtas bez ieteikumiem ([68]) un 1 tika pabeigta tādēļ, ka *EPPO* sāka izmeklēšanu par tiem pašiem faktiem ([69]).

72. Noslēgumā, aplūkojot izmeklēšanu nepārtrauktību, komiteja konstatēja, ka vairumā gadījumu izmeklēšanas ilgums un konstatētie bezdarbības periodi faktiski bija pamatoti. Komiteja uzskata, ka tikai ļoti neliels skaits analizēto lietu ([70]) rada bažas par to ilguma samērīgumu. Komiteja uzskata, ka šajās lietās *OLAF* izmeklēšana nav bijusi nepārtraukta un pārtraukumi nav bijuši pamatoti. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, komiteja uzsver, ka ir svarīgi ierobežot izmeklēšanas pārtraukumus līdz minimumam. Tā arī uzsver, ka šie bezdarbības periodi ir skaidri jāpamato lietas materiālos.

2.6. OLAF ***pasākumu attiecībā uz Uzraudzības komitejas ieteikumu īstenošanu uzraudzība***

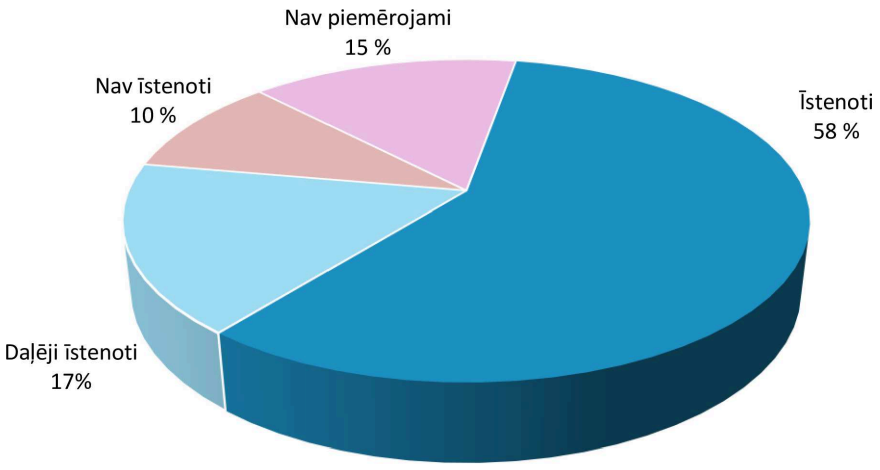
73. Visā pārskata periodā komiteja veica padziļinātu novērtējumu par to ieteikumu īstenošanu, ko tā sniedza *OLAF* no 2021. līdz 2024. gadam savos atzinumos.

74. Komiteja novērtējumā ņēma vērā *OLAF* nostāju, kas izklāstīta gada ziņojumā par ieteikumu īstenošanu, rūpīgi izvērtēja konkrētos pasākumus, kas ieviesti, lai īstenotu ieteikumus. Lai nodrošinātu visaptverošu un objektīvu īstenošanas līmeņa novērtējumu, komiteja analizēja *OLAF* darbību būtību un praktisko ietekmi un vajadzības gadījumā pieprasīja papildu skaidrojumus, kā arī papildu apliecinošos dokumentus un pierādījumus.

75. Komiteja novērtēja tā 71 ieteikuma īstenošanas līmeni, kas bija sniegts tās atzinumos laikposmā no 2021. gada līdz 2024. gadam. Komisija secināja, ka 41 ieteikums ir īstenots, 12 – īstenoti daļēji un 7 – nav īstenoti, savukārt 11 pasākumi pašreizējā kontekstā vairs nav piemērojami. Procentuālie rādītāji ir sniegti 3. attēlā.

3. attēls

OLAF pasākumu attiecībā uz Uzraudzības komitejas ieteikumu īstenošanu novērtējums

([67]) [Konfidenciāla informācija.]
([68]) [Konfidenciāla informācija.]
([69]) [Konfidenciāla informācija.]
([70]) [Konfidenciāla informācija.]

76. Aptuveni 70 % ieteikumu, uz kuriem attiecas šī uzraudzība, bija saistīti ar iespējamiem grozījumiem IPV. Šādi ieteikumi tika formulēti dažādos atzinumos un galvenokārt Uzraudzības komitejas Atzinumā Nr. 3/2024, kurā komiteja sniedza apsvērumus par jauno IPV galīgo projektu, ko bija paredzēts pieņemt neilgi pēc tam.

77. IPV ir būtisks procesuālais instruments *OLAF* izmeklēšanas sistēmā. Tajās izmeklētājiem ir sniegtas skaidras, visaptverošas un praktiskas vadlīnijas, lai nodrošinātu konsekvenci, juridisko noteiktību un procesuālo saskaņotību izmeklēšanu veikšanā. Nesen tās tika pārskatītas, un tika izvirzīti šādi divi galvenie mērķi: i) atjaunināt konkrētus noteikumus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību piemērojamajam tiesiskajam regulējumam un attiecīgajai judikatūrai; ii) pēc iespējas konsolidēt dažādos iekšējos reglamentus vienā saskaņotā dokumentā, tādējādi novēršot sadrumstalotību, kas rodas vairāku iekšējo instrukciju un vadlīniju līdzāspastāvēšanas dēļ.

78. Tāpēc komiteja atzinīgi novērtēja pārskatīto vadlīniju pieņemšanu, neraugoties uz to, ka to galīgā izstrāde aizkavējās salīdzinājumā ar sākotnēji paredzēto grafiku. Jauno IPV galīgā redakcija tika oficiāli pieņemta 2025. gada 11. novembrī un stājās spēkā 2026. gada 1. janvārī, un tas iezīmēja svarīgu soli ceļā uz procesuālās skaidrības un institucionālās saskaņotības stiprināšanu.

79. Pēc to pieņemšanas komiteja varēja novērtēt, cik lielā mērā tās ieteikumi ir atspoguļoti jaunajās IPV. Teksta galīgās redakcijas analīze liecina, ka ir panākts ievērojams progress daudzu komitejas ieteikumu īstenošanā. Tomēr daži aspekti vai nu tika īstenoti tikai daļēji, vai netika iekļauti tā, kā to bija ieteikusi komiteja. Ņemot vērā šos neatrisinātos jautājumus un to nozīmi, lai nodrošinātu pilnīgu procesuālo stabilitāti un atbilstību piemērojamajam tiesiskajam regulējumam, komiteja, īstenojot savas pārraudzības pilnvaras, turpinās rūpīgi uzraudzīt turpmāk izklāstītos galvenos aspektus.

80. **Izmeklēšanu ilgums.** Pēdējos gados komiteja ir sniegusi vairākus ieteikumus, kuru mērķis ir stiprināt *OLAF* spēju efektīvi pārvaldīt izmeklēšanu ilgumu. Kā minēts iepriekš, neraugoties uz panākto progresu, komiteja uzskata, ka daži aspekti joprojām ir īpaši svarīgi, lai nodrošinātu, ka izmeklēšanas tiek veiktas bez nepamatotas kavēšanās. Komiteja it īpaši atkārtoti uzsver: i) nepieciešamību novērst bezdarbības periodus, kas ir ilgāki par trim mēnešiem, un jebkurā gadījumā nodrošināt, ka šādi periodi tiek pienācīgi reģistrēti un atbilstoši pamatoti lietu pārvaldības sistēmā; ii) ir īpaši svarīgi nodrošināt, ka pārbaudes grupas atzinumos, kas sniegti pirms *OLAF* izmeklēšanas pabeigšanas, ir iekļauts visaptverošs un labi pamatots izmeklēšanas nepārtrauktības novērtējums un apsvērumi par tās ilgumu; iii) jāizveido īpaša procedūra tādu lietu sistemātiskai izskatīšanai, kuru izmeklēšana ir ilgāka nekā 24 mēnešus, vienlaikus skaidri nosakot prioritāti lietām, kuru izmeklēšana ir ilgāka nekā 36 mēneši. Tas būs efektīvs mehānisms, kas ļaus samazināt izmeklēšanu kopējo ilgumu.

81. **Izmaiņas izmeklēšanu tvērumā.** Komiteja norāda, ka jaunajās IPV nav aplūkota iespēja ierobežot izmeklēšanas tvērumu vai nu kompetences trūkuma, vai citu iemeslu dēļ. Lai gan komiteja atzīst, ka gadījumi, kad izmeklēšanas sākotnējais tvērums būtu samazināts vai koriģēts, ir izņēmuma gadījumi, praksē šādi gadījumi ir bijuši. Jebkādu norādījumu trūkums rada neskaidrību par to, kā rīkoties līdzīgās situācijās, ja tās atkārtotos nākotnē. Tāpēc komiteja uzskata, ka pat tad, ja šādi gadījumi ir reti, tie būtu skaidri jāaptver, ja ne IPV, tad atsevišķos norādījumos, lai nodrošinātu pienācīgus norādījumus izmeklētājiem, juridisko noteiktību un pārredzamību.

82. **Savstarpēja ziņošana par lietām starp *OLAF* un *EPPO*.**. Kopš *EPPO* izveides komiteja ir pievērsusi īpašu uzmanību sadarbībai starp *OLAF* un *EPPO*, kā norādīts Uzraudzības komitejas Atzinumā Nr. 2/2021 par darba vienošanos starp *OLAF* un *EPPO* un turpmākajām uzraudzības darbībām ([71]). Abu iestāžu praktiskā mijiedarbība un sadarbība ir būtiska, lai pareizi īstenotu savstarpējās ziņošanas pienākumus. Tāpēc komiteja uzskata, ka darba

([71]) Sk. Atzinumu Nr. 1/2024 par *OLAF* un *EPPO* papildu izmeklēšanām un ikgadējiem pēcpasākumiem, kas iekļauts Uzraudzības komitejas 2024. gada ziņojumā. Sk. arī Uzraudzības Komisijas atzinumu par *OLAF* pienākumu ziņot *EPPO*, ko paredzēts publicēt 2026. gada pirmajā pusē.

vienošanās dokumentos vajadzēja sniegt vairāk norādījumu par lietu nodošanas apstākļiem un veidiem, kā to izdarīt. Tomēr komiteja atzīst, ka krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanā ir gaidāmi būtiski pavērsieni, kas ietekmēs abu iestāžu sadarbības veidu. Komiteja turpinās uzraudzīt šo mainīgo jautājumu un savu pilnvaru ietvaros palīdzēs nodrošināt raitu sadarbību.

2.7. OLAF ***iesniegto individuālo sūdzību pārraudzība***

83. Kā jau katru gadu, arī 2025. gadā komiteja divreiz gadā saņēma ziņojumus un attiecīgos dokumentus par *OLAF* izskatītajām individuālajām sūdzībām. Ģenerāldirektors informēja komiteju, ka *OLAF* ir izskatījis kopumā astoņas sūdzības. Ģenerāldirektors arī sniedza pārskatu par sūdzībām, ko izskatījis Eiropas Ombuds. *OLAF* sniedza automātisku piekļuvi attiecīgajām lietām lietu pārvaldības sistēmā, kas satur visus attiecīgos dokumentus un informāciju ([72]).

84. Komiteja pievērsās piecām sūdzībām, kuru izmeklēšanu *OLAF* pabeidza 2025. gadā (uz atlikušajām trim sūdzībām *OLAF* atbildi sniedza 2026. gadā).

85. Visas analizētās sūdzības bija iesnieguši ES iestāžu darbinieki. Saskaņā ar Civildienesta noteikumu 90.a pantu ([73]) ES ierēdņi un citi darbinieki var iesniegt *OLAF* ģenerāldirektoram lūgumus par viņu tiesībām un attieksmi pret viņiem *OLAF* veiktajās izmeklēšanās. Viņi var arī iesniegt sūdzības par rīcību, kas viņus nelabvēlīgi ietekmējusi saistībā ar *OLAF* veiktajām izmeklēšanām.

86. Komiteja norāda, ka informatori iesniedza četras sūdzības, kurās tiek apstrīdēts *OLAF* lēmums noraidīt atlases lietu un tādējādi neuzsākt izmeklēšanu.

87. Vienā sūdzībā bija lūgts atlīdzināt materiālo un nemateriālo kaitējumu, pamatojoties uz Civildienesta noteikumu 90.a pantu. To iesniedza pabeigtajā izmeklēšanā iesaistītā persona, kura apgalvoja, ka *OLAF* izmeklēšana bija nelikumīga.

88. Komiteja uzskata, ka attiecībā uz iepriekš minētajām sūdzībām *OLAF* visiem sūdzību iesniedzējiem ir sniedzis pietiekamus paskaidrojumus un ir rīkojies, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto "pārvaldes pienākumu pamatot savus lēmumus".

3. **Sadarbība**

3.1. ***Sadarbība ar*** OLAF

89. 2025. gadā komiteja nostiprināja auglīgo sadarbību ar *OLAF*, uzturot atklātu un saturīgu dialogu ar *OLAF* ģenerāldirektoru un viņa komandu, kā arī pēc viņa pilnvaru termiņa beigām – ar ģenerāldirektora pienākumu izpildītāju un viņas komandu.

90. Komiteja turpināja aicināt uz savām ikmēneša sanāksmēm *OLAF* ģenerāldirektoru un viņa darbiniekus, lai apspriestu visus komitejas un *OLAF* darbā svarīgos jautājumus un saņemtu par tiem informāciju. Komitejas un sekretariāta locekļi rīkoja arī oficiālas un neoficiālas sanāksmes ar *OLAF* vadību un darbiniekiem komitejas darba sagatavošanas ietvaros.

([72]) Saskaņā ar Darba vienošanās starp *OLAF* un Uzraudzības komiteju 6. panta 2. punktu.

([73]) Regula Nr. 31 (EEK) un Nr. 11 (EAEK), ar kuru nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību. Pieejama tīmekļa vietnē EUR-Lex – 01962R0031-20140501 – LV – EUR-Lex.

91. Saskaņā ar *OLAF* regulu un ieviesto darba praksi komiteja no *OLAF* saņēma šādus ziņojumus: i) ziņojumus par izmeklēšanām, kuras ilgst vairāk nekā 12 mēnešus; ii) ziņojumus par ieteikumiem, ko *OLAF* sniedzis kopš 2013. gada 1. oktobra, bet kas nav ņemti vērā un par ko *OLAF* saņēmis atbildes no attiecīgajām iestādēm 2024. gada ikgadējās pārraudzības ietvaros; iii) ziņojumus par sūdzībām, kas iesniegtas *OLAF* un attiecas uz procesuālajām garantijām notiekošajās *OLAF* izmeklēšanās; iv) ziņojumus par lietām, par kurām informācija ir nosūtīta valstu tiesu iestādēm; v) ziņojumu par atlikšanu saskaņā ar *OLAF* regulas 4. panta 6. punktu; vi) ziņojumu par to, kā 2024. gadā *OLAF* īstenoja Uzraudzības komitejas ieteikumus; vii) ziņojumu par lietām, kurās izmeklēšana netika sākta, un noraidītajām lietām.

3.2. *Attiecības ar ieinteresētajām personām*

92. Komiteja sniedz pārskatus iestādēm, kas iecēlušas tās locekļus, un ir arī partnere dialogā ar ES iestādēm. Komiteja iesniedz ES iestādēm ziņojumus par savām darbībām. Pēc to lūguma komiteja arī var sniegt atzinumus. Komiteja sagatavo ziņojumus par izmeklēšanas jautājumiem un politiskā līmenī apmainās ar viedokļiem ar šīm iestādēm ([74]).

93. Komiteja uzskata, ka ir svarīgi uzturēt regulārus sakarus ar ES iestādēm un *OLAF* partneriem un ieinteresētajām personām, lai uzlabotu informācijas plūsmu un saņemtu atsauksmes par *OLAF* sniegumu. Tas bija īpaši svarīgi pārskata gadā, kad tika turpināts darbs pie *OLAF* regulas izvērtēšanas un tika uzsākta krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšana.

94. Komiteja un tās sekretariāts regulāri sazinājās ar: i) Padomes Krāpniecības apkarošanas darba grupu (*GAF*) (2025. gada 18. jūnijā priekšsēdētājs iepazīstināja ar 2024. gada pārskatu); ii) Eiropas Parlamenta Budžeta kontroles komiteju (*CONT*) (2025. gada 16. oktobrī priekšsēdētājs iepazīstināja ar komitejas 2024. gada pārskatu); iii) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru *Piotr Serafin* (kurš piedalījās komitejas 2025. gada 16. septembra plenārsēdē).

95. 2025. gada 3. novembrī komiteja arī piedalījās ikgadējā iestāžu viedokļu apmaiņā par *OLAF*, kuru rīkoja Padomes prezidentvalsts Dānija un kurā galvenā uzmanība tika pievērsta krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanai. Komiteja atkārtoti apstiprināja savu nelokāmo atbalstu tam, ka *OLAF* darbojas kā neatkarīga izmeklēšanas iestāde, kurai ir centrāla loma ES krāpšanas apkarošanas sistēmā. Komiteja uzskata, ir jāievieš daži nozīmīgi faktori, lai *OLAF* varētu pilnībā pildīt savu uzdevumu, pamatojoties uz galvenajiem pīlāriem, proti, nepārtrauktību, neatkarību un darbības pilnvaru ievērošanu.

96. Pirmkārt, komiteja uzsvēra, ka *OLAF* būtu jānostiprina iekšējā kontrole, lai saīsinātu izmeklēšanu ilgumu un nodrošinātu, ka intervences pasākumiem tiek piešķirta stratēģiska prioritāte. Otrkārt, *OLAF* rīcībā būtu jābūt visiem nepieciešamajiem līdzekļiem (cilvēkresursiem, finansējumam, tehnoloģijām), lai reaģētu uz arvien sarežģītākiem un strauji mainīgiem krāpšanas veidiem. Treškārt, no ilgtermiņa perspektīvas komiteja norādīja uz vairākām jomām, kas būtu rūpīgi jāapsver un kas varētu tikt iekļautas gaidāmajā *OLAF* regulas pārskatīšanā ([75]). Lai uzlabotu skaidrību un iekšējo saskaņotību un galu galā veicinātu *OLAF* regulas piemērošanu un ietekmi, tajā ir jāveic dažas mērķtiecīgas izmaiņas. Visbeidzot, pienācīga uzmanība būtu jāpievērš arī problēmām, kas pārsniedz pašas *OLAF* regulas darbības jomu un attiecas uz plašāku krāpšanas apkarošanas sistēmu. Piemēram, *OLAF* konstatējumu īstenošana ir atkarīga no citām struktūrām un kompetentajām iestādēm, tādēļ dažkārt procedūras ir ilgstošas un neskaidras. Saistībā ar to varētu apsvērt iespēju pārskatīt *OLAF* ieteikumu juridisko statusu vai pastiprināt kompetento iestāžu atbildību par to izpildes pārraudzīšanu.

([74]) Regulas (ES) Nr. 883/2013 15. panta 1. punkts: "Uzraudzības komiteja ģenerāldirektoram sniedz atzinumus, tostarp attiecīgos gadījumos ieteikumus par, *inter alia*, resursiem, kas nepieciešami Biroja izmeklēšanas funkcijas veikšanai, par Biroja prioritātēm izmeklēšanas jomā un par izmeklēšanas ilgumu. Minētos atzinumus var sniegt pēc komitejas iniciatīvas, pēc ģenerāldirektora pieprasījuma vai kādas **iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras pieprasījuma**, vienlaikus tomēr netraucējot veicamo izmeklēšanu gaitu. […] Iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām iesniedz saskaņā ar trešo daļu sniegto atzinumu kopiju."

([75]) Tie ir visaptveroši izklāstīti Uzraudzības komitejas Atzinumā Nr. 1/2026, kas ir pievienots Komisijas novērtējuma ziņojumam par *OLAF* regulas piemērošanu un ietekmi, un iepriekš apkopoti 2.3. apakšpunktā "Atzinuma projekts, kas pievienots Komisijas novērtējuma ziņojumam par *OLAF* regulu".

97. 2025. gada 10. novembrī komiteja arī piedalījās īstenošanas dialogā ar komisāru *Piotr Serafin* par krāpšanas apkarošanas sistēmas pārskatīšanu.

4. **Administrācija un resursi**

4.1. ***Uzraudzības komitejas darba metodes***

98. No 2025. gada janvāra līdz decembrim komiteja noturēja 11 plenārsēdes hibrīdā formātā vai klātienē. Katrā svarīgajā izskatītajā jautājumā komiteja iecēla referentu. Referenti sadarbībā ar sekretariātu gatavoja ziņojumu projektus apspriešanai plenārsēdēs. Viņi arī rīkoja neformālas un oficiālas sanāksmes ar attiecīgajiem *OLAF* darbiniekiem un sekretariātu par atzinumu sagatavošanu. Priekšsēdētājs, referenti un sekretariāta locekļi arī regulāri tikās, lai strādātu ar konkrētiem jautājumiem.

99. 2025. gadā tika atjaunots komitejas pilnais sastāvs, kurā ir pieci locekļi.

100. Pēc tam kad *Thierry Cretin* 2024. gada jūlijā atkāpās no amata, tika iecelts cits loceklis no rezerves saraksta, kurš ir iekļauts lēmumā par *OLAF* Uzraudzības komitejas locekļu iecelšanu ([76]). Drīz pēc tam šis loceklis atkāpās no amata, un 2025. gada 1. oktobrī tika iecelts *Andrei-Atila-Luca Chendi*.

101. Pēc tam kad *Teresa Anjinho* 2025. gada februārī atkāpās no amata, 2025. gada 6. maijā tika iecelta *Maria Stylianidi*.

4.2. ***Sekretariāts***

102. 2025. gadā sekretariāts turpināja atbalstīt komitejas locekļus pienākumu izpildē, palīdzot palielināt *OLAF* neatkarību. Tāpat kā iepriekšējā pārskatā ([77]), komiteja atgādina, ka ir svarīgi, lai sekretariātam būtu pietiekami resursi gan Uzraudzības komitejas, gan procesuālo garantiju kontroliera atbalstīšanai un nepieciešamā abu struktūru uzdevumu nošķīruma saglabāšanai.

103. Saistībā ar to komiteja atzinīgi novērtēja to, ka 2025. gadā sekretariātā sāka strādāt vēl divi juristi.

104. Tajā pašā laikā 2025. gada februārī amatu atstāja sekretariāta vadītājs, un 2025. gada martā sekretariāta vadītāja pienākumu izpildi pārņēma augstākais atlikušais sekretariāta loceklis. Jaunā sekretariāta vadītāja darbā pieņemšanas process tika pabeigts 2026. gada sākumā, 2026. gada 1. aprīlī paredzēts iecelt jaunu sekretariāta vadītāju.

105. Pēc administratīvā asistenta aiziešanas tika uzsākts arī administratīvā asistenta darbā pieņemšanas process.

106. Komiteja bija iesaistīta visos darbā pieņemšanas procesos saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem. Ierēdņi, kas norīkoti darbam sekretariātā, nekad nedrīkst ne lūgt, ne pieņemt nevienas valdības, iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras norādījumus par komitejas pildīto pārraudzības funkciju īstenošanu. Komitejas iesaistīšanās šajos darbā pieņemšanas procesos nodrošina atlases procesa neatkarību.

107. Sekretariāts, tāpat kā visa pārējā Komisija, visu gadu turpināja darboties hibrīdā režīmā – gan klātienē, gan tiešsaistē – un īstenoja ar komiteju saskaņoto darba programmu.

([76]) Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2022/521 (2022. gada 28. marts), ar ko ieceļ Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komitejas locekļus.

([77]) Uzraudzības komitejas 2024. gada pārskata 114. punkts.

108. Sekretariāts joprojām ir administratīvi pievienots (kopš 2017. gada marta) Eiropas Komisijas Atalgojuma un individuālo tiesību birojam (*PMO*), lai gan atrodas atsevišķā drošības zonā *OLAF* telpās. Komiteja jau iepriekš daudzkārt – visnesenāk savā Atzinumā Nr. 1/2026 – ir paudusi šaubas par to, vai tās sekretariāta piesaiste *PMO* ir vispiemērotākā organizatoriskā struktūra.

4.3. ***Budžeta jautājumi***

109. Komitejas budžets 2025. gadam bija 200 000 EUR. Tā kā komiteja daļu gada darbojās ar samazinātu sastāvu, līdz 2025. gada beigām faktiski izmaksātā summa bija 139 982,39 EUR, kas ir aptuveni 70 % no kopējās summas.

110. Par izdevumiem atbildīgais kredītrīkotājs ar pastarpināti deleģētām pilnvarām ir *PMO* direktors.